

Bemærkninger til forslaget

Om EU's sukkerordning

OECD har opgjort omkostningerne ved EU's sukkerordning til 17,8 mia. kr. i 2001. Men det tal tager udgangspunkt i, hvad sukkerroedyrkerne får »ved stalddøren« (»at farm gate level«). De faktisk omkostninger er langt højere.

Hvis man ganger forskellen mellem interventionsprisen for hvidt sukker og den aktuelle verdenspris med sukkerforbruget i EU, får man en merudgift for EU's forbrugere på hele 42 mia. kr. om året. Hertil kommer godt 5 mia. kr., som er nettoudgiften på EU's budget (bruttoudgiften er ca. 9 mia. kr., men heraf betales knap 4 mia. kr. som en produktionsafgift). Disse mange penge er særdeles dårligt givet ud.

Sukkerordningen består i, at EU fastsætter dels en interventionspris, dels kvoter for sukkerproduktionen. Sukker inden for kvoterne er garanteret interventionsprisen med fradrag af en afgift, som er lille for de såkaldte A-kvoter og større for B-kvoterne.

Ordningen skaber et sukkeroverskud i EU, som med enorme tilskud dumpes på det ret begrænsede verdensmarked for sukker. Hele dette sukker-»marked« kan kun »fungere« i kraft af høje toldmure.

Ulande skades

Hvis ordningen blev afskaffet, skønnes det, at EU ville importere netto 7 mio. tons sukker i stedet for at eksportere netto 5 mio. tons sukker.

Forskellen på 12 mio. tons sukker svarer til ca. 10 pct. af den globale produktion og ville udløse en stigning i verdensmarkedsprisen på 30-38 pct.

Det ville have afgørende betydning for mange fattige mennesker, der prøver på at leve af at dyrke sukkerrør. Et konkret eksempel er Swaziland, hvor sukker er den vigtigste afgrøde.

EU tillader import af en smule sukker fra Swaziland. Til gengæld dumper EU store mængder sukker i Sydafrika, som ellers er Swazilands store eksportmarked for sukkervarer. EU dumper også konfekturvarer, som får store dumpingtilskud i kraft af sukkerordningen. På den måde snupper EU arbejdspladser fra

Sydafrika. Det har også ramt Swazilands store sukkervareindustri (chokolade, slik etc.), som nu er i krise på grund af EU's absurde sukkerordning. Det har kostet over 36.000 job.

Der vil også være rige lande som Australien, der får glæde af en liberalisering. Men det er kun fornuftigt, at sukker produceres, der hvor det er billigst.

Ineffektiv produktion

I EU laves sukker af sukkerroer. Det er kun økonomisk rationelt i et smalt klimatisk bælte omfattende Frankrig, Sydtyskland og lidt mere. Kommer man nordligere, er der for lidt sol; kommer man sydligere, er der for lidt vand.

Generelt er det billigere at bruge sukkerrør. Men disse kan kun dyrkes i varmere lande. For eksempel i Swaziland. De lave lønninger i den tredje verden gør sukkerrør endnu billigere – og det er til fordel både for dem og for os, hvis vi flytter produktionen af sukker hen, hvor omkostningerne er lavest.

Men disse almindelige frihandelsargumenter er langt fra hele historien. Det virker nærmest som om, sukkerordningerne bevidst er skruet sammen med henblik på at minimere effektiviteten:

- De enkelte EU-lande er tildelt hver deres kvoter, så man er sikker på, at en stor del af produktionen foregår under klimatiske forhold, der er helt uegnede til at dyrke sukker.
- En meget stor del af overprisen ender hos sukkerfabrikkerne, der i mange – måske alle – lande har monopol på sukkerraffineringen. Monopolet er effektivt, fordi omkostningerne ved at transportere sukkerrør er prohibitive: Sukkerbonden kan altså sjældent vælge mellem to eller flere fabrikanter.
- Denne dominerende position bruger sukkerfabrikanterne til at lave leveringskontrakter med roebønderne, der for eksempel fastsætter, at hvis bønderne ikke opfylder bestemte mindstekrav til leverancerens størrelse, bortfalder kontrakten – som altså er bondens eneste mulighed for at afsætte roerne. Om der er tale om misbrug af dominerende stilling, jf.